

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

ECONOMIC ESSENCE OF THE CONCEPT OF MATERIAL STORES AT INDUSTRIAL ENTERPRISE

УДК 657.422

<https://doi.org/10.32843/infrastruct34-46>**Рубан Л.О.**

к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту
та економічного аналізу
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

Яковенко Т.І.

студентка
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

У статті розглянуто трактування поняття запасів та виробничих запасів вітчизняними та іноземними науковцями з економічної та бухгалтерської точок зору. Під час дослідження основних підходів до визначення поняття «виробничі запаси» виявлено, що більшість економістів і вчених, висвітлюючи питання обліку запасів, використовуює визначення, наведене в П(С)БО 9, та отожднює поняття «виробничі запаси» з термінами «матеріальними ресурси», «товарно-матеріальні цінності» тощо. Розглянуто суперечливість визначення термінів «запаси» та «виробничі запаси» між положеннями стандартів бухгалтерського обліку та плану рахунків, адже відповідно до стандартів терміни «запаси» й «виробничі запаси» є тотожними, а згідно з планом рахунків термін «запаси» ширший за термін «виробничі запаси». Представлений критичний огляд наявних підходів до визначення виробничих запасів у фаховій літературі дав можливість уточнити сутність цієї обліково-економічної категорії.

Ключові слова: запаси, виробничі запаси, матеріали, матеріальні ресурси, виробничі ресурси, бухгалтерський облік, промислове підприємство.

В статье рассмотрены трактовки понятия запасов и производственных запасов

отечественными и иностранными учеными с экономической и бухгалтерской точек зрения. При исследовании основных подходов к определению понятия «производственные запасы» выявлено, что большинство экономистов и ученых, освещающих вопросы учета запасов, использует определение, приведенное в П(С)БУ 9, и отождествляет понятие «производственные запасы» с терминами «материальные ресурсы», «товарно-материальные ценности» и др. Рассмотрено противоречие определения терминов «запасы» и «производственные запасы» между положениями стандартов бухгалтерского учета и плана счетов, ведь в соответствии со стандартами термины «запасы» и «производственные запасы» являются тождественными, а согласно плану счетов термин «запасы» шире, чем термин «производственные запасы». Представленный критический обзор существующих подходов к определению производственных запасов в профессиональной литературе дал возможность уточнить сущность этой учетно-экономической категории.

Ключевые слова: запасы, производственные запасы, материальные ресурсы, производственные ресурсы, бухгалтерский учет, промышленное предприятие.

The article deals with the interpretation of the concept of stocks and production stocks by domestic and foreign scientists from economic and accounting points of view. A critical review of existing approaches to their definition in the professional literature is presented, which made it possible to clarify the essence of this accounting and economic category. The content of the concept is revealed, which allows to deepen and distinguish the basic approaches to the definition of the term "material stores" so that the vast majority of economists and scientists use the definition given in Position (standard) of accounting 9 to clarify the issues of inventory accounting and identify the concept of "material stores" with "material resources", "inventory" and other terms. In the economic literature, inventories are defined as material resources or as objects of labour. From our point of view, the concept of "material resources" is broader, and "inventories", "objects of labour" are only part of them. For some scientists, the concept of material stores and inventory holdings is identified. There are many interpretations of the concept of «material resources» in the literature. They are defined as means of production (objects of labour and means of labour). It is impossible to equate this concept with inventories, since the latter include only labour. In the theoretical sense, material stores are the objects of labour that are used once in the production process, transferring their value completely to finished products. In accounting, most items of labour are considered material stores. But the concept of inventory holdings and material stores is debatable and is interpreted ambiguously in literary sources. The contradiction of the definition and interpretation of the terms "inventories" and "material stores" between the provisions of accounting standards and the plan of accounts are considered: according to the standards the terms "inventories" and "material stores" are identical, and according to the plan of accounts the term "inventories" are longer than the term "material stores". The presented critical review of existing approaches to the definition of inventories in professional literature has made it possible to clarify the essence of this accounting and economic category.

Key words: inventories, material stores, materials, material resources, productive resources, accounting, industrial enterprise.

Постановка проблеми. Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є найбільш важливою та значною частиною активів підприємства. Вони посідають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню поняття запасів присвячені праці таких учених, як Д. Уотерс, Л. Каніщенко, Е.А. Зінь, В.А. Савкович, Г.В. Нашкерська, В.А. Козловський, К. Маркс, П.С. Безруких, І.А. Бержанір, Н.М. Бон-

даренко, А.Б. Борисов, Ф.Ф. Бутинець, А.В. Дмитренко, В.В. Ковальов, Р.Б. Чейз, Н.Дж. Еквілайн, В.Г. Швець.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз наявних підходів до розкриття економічної сутності поняття «виробничі запаси» задля поглиблення й уточнення розуміння цієї обліково-економічної категорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «запаси» у вітчизняній науковій літературі з'явився в період реформування бухгалтерського обліку в Україні задля наближення його до міжнародних стандартів. До впровадження стандартів

термінологія мала різну назву («товарно-матеріальні цінності», «предмети праці», «матеріальні ресурси», «виробничі ресурси»). З прийняттям в Україні національних положень, які мають узгодженість з МСБО, та відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» цей термін має таке визначення: «запаси – активи, які:

- утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством» [1].

Попри це, в більшості літературних джерел виробничі запаси визначаються як матеріальні, виробничі ресурси або як виробничі запаси залежно від того, з якої позиції вони розглядаються, тобто економічного чи бухгалтерського підходу.

Інший стандарт, а саме Н(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», передбачає статтю «Запаси» (рядок 1100, ф. № 1), де показується вартість запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання під

час нормального операційного циклу. Саме такі види запасів згадуються в п. 6 П(С)БО 9, хоча не зазначається, що вони є виробничими. Водночас Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено 2 клас рахунків «Запаси» та окремо рахунок 20 «Виробничі запаси», який конкретно визначає перелік матеріальних цінностей, що мають обліковуватися як виробничі запаси підприємства. При цьому окремо існують такі рахунки другого класу, як 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», 23 «Виробництво», 24 «Брак у виробництві», 25 «Напівфабрикати», 26 «Готова продукція», 28 «Товари». Отже, ці види запасів не включаються до складу виробничих, а обліковуються як окремі види запасів [2].

Таким чином, існує суперечливість визначення термінів «запаси» та «виробничі запаси» між положеннями стандартів бухгалтерського обліку та планом рахунків, адже відповідно до стандартів терміни «запаси» і «виробничі запаси» є тотожними, а згідно з планом рахунків термін «запаси» ширший за термін «виробничі запаси».

Відповідно до МСБО (IAS) 2 «Запаси» «запаси – це активи, які передбачені для подальшого продажу в ході звичайної діяльності; що знаходяться у процесі виробництва для такого продажу, або ті, що знаходяться у вигляді сировини та матеріалів, які будуть використовуватись у процесі виробни-

Таблиця 1

Визначення поняття «запаси» різними авторами

Автори	Визначення
З.Б. Живко, М.О. Живко, І.Ю. Живко [4, с. 121]	Запаси – це ресурси (активи) підприємства, які зберігаються для продажу за умов звичайної господарської діяльності або перебувають у процесі виробництва для такого продажу, або утримуються для споживання у виробничому процесі чи під час надання послуг, а також для управління підприємством (сировина й матеріали, комплектуючі вироби, готова продукція, паливо, будівельні матеріали, товари, малоцінні та швидкозношувані предмети тощо).
Е.А. Зінь [5, с. 105]	Запаси – це будь-які ресурси підприємства, що призначені для використання, але тимчасово не використовуються (сировина, матеріали, паливо, обладнання, машини, товари, електроенергія тощо).
В.А. Козловський [6, с. 95]	Запасом є будь-який ресурс, який використовується для того, щоби задовольнити поточну або майбутню потребу (заготовки та вихідні матеріали, напівфабрикати, що перебувають у виробничому процесі, готові вироби).
В.А. Савкович [7, с. 8]	Запаси – це все те, на що є попит, але все, що сьогодні виключено з виробничого або особистого споживання; всі матеріальні, фінансові, трудові та інші ресурси, які нині не використовуються.
Г.В. Нашкерська [8, с. 208]	Запаси – це оборотні активи підприємства, які використовуються переважно в одному операційному циклі діяльності підприємств або в період до одного року.
К. Маркс [9, с. 156]	Під запасами розуміються матеріальні цінності, які перебувають на складах постачальників у вигляді готової продукції, на проміжних складах та складах споживачів.
Економічна енциклопедія [10, с. 583]	Запаси – наявність відповідних матеріальних ресурсів, до яких належать засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності, необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери матеріального виробництва та задоволення потреб населення і ще не використовуються.
Д. Уотерс [11, с. 362]	Запаси – товари та матеріали, що постачаються та зберігаються на підприємстві. Вони утворюються кожного разу, коли ресурси, що надходять чи виходять з підприємства, не використовуються, хоч і доступні.
Л. Каніщенко [12, с. 583]	Запаси – наявність відповідних матеріальних ресурсів, до яких належать засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності, необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення, що ще не використовуються.

цтва або надання послуг, за винятком незавершеного виробництва, що виникає за угодами на будівництво, включаючи безпосередньо пов'язані з ними угоди на надання послуг, фінансових інструментів та біологічних активів, що належать до сільськогосподарської діяльності, та сільськогосподарська продукція в момент її збирання» [3].

В економічній літературі запаси визначають як матеріальні ресурси або предмети праці. На нашу думку, поняття «матеріальні ресурси» є більш широким, а терміни «запаси», «предмети праці» є лише їх частиною. Деякими вченими поняття виробничих запасів і матеріальних цінностей отожднюється.

У 70–80 рр. ХХ століття в економічній літературі з'явилося таке поняття як «виробничі ресурси», які за функціональною роллю поділяються на п'ять основних видів ресурсів, таких як трудові, земельні (природні або земля і тварини), матеріальні, фінансові та інформаційні. Причому два останніх види ресурсів вважаються допоміжними, бо у створенні продукції беруть участь не безпосередньо, а через ефективне використання землі,

живої та уречевленої праці. В літературі зустрічається багато трактувань поняття «матеріальні ресурси». Їх визначають як засоби виробництва (предмети праці й засоби праці). Ототожнювати це поняття з виробничими запасами не можна, оскільки останні включають лише предмети праці. Трактуювання науковцями поняття «запаси» як економічної категорії наведено в табл. 1.

Отже, проаналізувавши літературні джерела, ми можемо сказати, що виробничі запаси є досить складною категорією, яка по-різному тлумачиться вченими. Проте в усіх трактуваннях зустрічається визначення матеріальної основи виробничих запасів: «предмети праці», «актив», «матеріальні цінності», «сировина, матеріали». Джерелами появи виробничих запасів на підприємстві є придбання зі сторони або самостійне виготовлення, а основне їх призначення полягає у використанні під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством.

Критичне оцінювання наявних визначень поняття «виробничі запаси» дає підстави виокремити такі основні підходи:

Таблиця 2

Сутність поняття «виробничі запаси» в літературних джерелах

Автор	Визначення
П.С. Безруких [13]	Під виробничими запасами розуміють різні речові елементи виробництва, що використовуються як предмети праці у виробничому та іншому господарських процесах.
І.А. Бержанір [14]	Виробничі запаси слід трактувати як частину матеріальних ресурсів підприємства, які є сукупністю предметів праці й перебувають на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих деталей, палива, тари й тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що становлять матеріальну основу продукції підприємства, надають їй якісних властивостей, беруть участь у виробництві протягом одного виробничого циклу й повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції.
Н.М. Бондаренко [15]	Виробничі запаси як елемент запасів є активами, що придбані зі сторони або самостійно виготовлені й утримуються підприємством для продажу, використання в процесі виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва та адміністративних потреб за умови їх повного споживання в одному операційному циклі.
А.Б. Борисов [16]	Виробничі запаси є сукупністю всіх матеріалів, які має підприємство, частиною оборотних засобів підприємства, які ще не включені в процес виробництва, але надійшли на робочі місця.
Ф.Ф. Бутинець [17, с. 313]	Виробничі запаси – це активи, які використовуються для подальшого продажу, під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством.
А.В. Дмитренко [18]	Виробничі запаси – це сукупність предметів праці, які перебувають на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які призначені для використання як у виробничому процесі, так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання в одному операційному циклі.
В.В. Ковальов [19, с. 518]	Виробничі запаси є частиною оборотних засобів підприємства. До їх складу входять сировина, матеріали, незавершене виробництво, готова продукція та товари для перепродажу.
Р.Б. Чейз, Н.Дж. Еквілайн [20, с. 469]	Виробничі запаси поділяються на сировину, готову (кінцеву) продукцію, комплектуючі, допоміжні матеріали та незавершене виробництво.
В.Г. Швець [21]	Виробничі запаси (сировина, матеріали, паливо тощо) – це матеріальні активи, що перероблюються підприємством задля виготовлення продукції, обслуговування виробництва та загальногосподарських потреб.

– більшість економістів та вчених, висвітлюючи питання обліку запасів, використовує визначення, наведене в П(С)БО 9;

– окремі вчені ототожнюють поняття «виробничі запаси» та «матеріальні ресурси»;

– ототожнюються такі поняття, як «запаси» й «виробничі запаси»;

– в окремих літературних джерелах застосовується термін «товарно-матеріальні цінності»;

– низка авторів до виробничих запасів як частини предметів праці не відносить малоцінні швидкозношувані предмети та незавершене виробництво.

У теоретичному розумінні виробничі запаси є предметами праці, які одноразово використовуються у виробничому процесі, а свою вартість повністю переносять на готову продукцію. В бухгалтерському обліку більшість предметів праці вважаються виробничими запасами, але поняття матеріальних та виробничих запасів є дискусійним і трактується в літературних джерелах неоднозначно, про що свідчать результати проведеного дослідження (табл. 2).

Аналіз думок закордонних і вітчизняних учених свідчить про неоднозначність їх підходу до визначення понять «виробничі ресурси», «матеріальні ресурси», «запаси», «виробничі запаси».

Висновки з проведеного дослідження. Узагальнюючи думки різних науковців та дані нормативних документів, вважаємо, що виробничі запаси доцільно розглядати як складову запасів підприємства, а сутність виробничих запасів як об'єкта обліку полягає в тому, що виробничі запаси – це елемент запасів, який є активом та сукупністю предметів праці, які перебувають на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які придбані зі сторони або самостійно виготовлені й призначені для використання як у виробничому процесі, так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання в одному операційному циклі.

Розуміння економічної сутності виробничих запасів сприятиме формуванню їх правильної класифікації та вдосконаленню їх подальшого обліку на підприємстві.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене Наказом Міністерства України від 20 жовтня 1999 р. № 246 (зі змінами та доповненнями) від 1 січня 2015 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99/conv> (дата звернення: 03.08.2019).

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств

і організацій, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 р. № 893/4186. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 02.08.2019).

3. МСБО 2. Запаси (IAS 2. Inventories). URL: www.minfin.gov.ua/document/92420/МСБО_2.pdf (дата звернення: 02.08.2019).

4. Живко З.Б. Словник сучасних економічних термінів. Львів : Край, 2007. 384 с.

5. Багрій К.Л. Поняття матеріальних запасів підприємства: необхідність їх створення. *Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. 2009. Вип. IV. Економічні науки. С. 104–109.

6. Козловський В.А. Логистический менеджмент. Киев : Политехника, 1999. 275 с.

7. Савкович В.А. Модели управления. Харьков : Наука и техника, 1986. 319 с.

8. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 464 с.

9. Маркс К. Сочинения. Москва : Издательство политической литературы. Т. 24. XIV. 690 с.

10. Економічна енциклопедія : у 3 т. / за ред. С.В. Мочерного. Т. 1. Київ : видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.

11. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 532 с.

12. Давидов Г.М. Аудит : підручник. Київ : Знання, 2004. 511 с.

13. Безруких П.С. Бухгалтерський учет. Москва : Бухгалтерський учет, 2002. 719 с.

14. Бержанір І.А. Проблеми та напрями вдосконалення обліку виробничих запасів. *Економічний простір*. 2016. № 107. С. 161–168.

15. Бондаренко Н.М. Сутність та класифікація виробничих запасів на підприємстві. *Вісник Чернівецького державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. № 4. С. 273–281.

16. Большой экономический словарь / сост. А.Б. Борисов и др. Москва : Книжный мир, 2004. 895 с.

17. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. Житомир : ЖІТІ, 2010. 618 с.

18. Дмитренко А.В. Економічна сутність поняття «виробничі запаси». *Економіка і регіон*. 2016. № 2. С. 149–152.

19. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент. Москва : Финансы и статистика, 1999. 768 с.

20. Чейз Р.Б. Производственный и операционный менеджмент / пер. с англ. Москва : Вильямс, 2001. 704 с.

21. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Знання, 2006. 525 с.

REFERENCES:

1. Regulation (standard) of accounting 9 "Inventories", approved by the Order of the Ministry of Finance of Ukraine from October 20, 1999 № 246 (as amended). Kyiv, edition dated 01/01/2015. Available

at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99/conv> (accessed: 03 August 2019).

2. Instruction on the Application of the Plan of Accounts for the Accounting of Assets, Capital, Liabilities and Business Transactions of Enterprises and Organizations registered at the Ministry of Justice of Ukraine on December 21, 1999 No. 893/4186. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (accessed: 02 August 2019).

3. IAS 2. Inventories Available at: www.minfin.gov.ua/document/92420/ASB_2.pdf (accessed: 02 August 2019).

4. Zhivko Z.B. (2007) Slovnyk suchasnykh ekonomichnykh terminiv [Dictionary of modern economic terms]. Lviv : Krai.

5. Bagri K.L. (2009) Ponjattja materialjnykh zapasiv pidpryjemstva: neobkhdnistj jikh stvorennja [The concept of inventories of the enterprise: the need to create them] Scientific Bulletin of the Chernivtsi Trade and Economic Institute of KNTEU. Vol. IV Economic Sciences. P. 104–109.

6. Kozlovsky V.A. (1999) Logisticheskij menedzhment [Logistics management]. St. Petersburg : Polytechnic.

7. Savkovich V.A. (1986) Modeli upravleniya [Management Models]. Science and Technology.

8. Nashkerskaya G.V. (2004) Bukhghaltersjkyj oblik [Accounting]. Kyiv : Center for Educational Literature.

9. Marx K. Sochineniya [Works]. Moscow : Publishing House of Political Literature. T. 24 XIV. 690 p. (in Russian).

10. Academy Publishing Center (2000) Ekonomichna encyklopedija: u trjokh tomakh [Economic encyclopedia in three volumes] [ed. S.V. Diarrhea]. T. 1. Kyiv : Academy Publishing Center.

11. Vasilenko V.O. (2007) Vyrobnychyj (operacijnyj) menedzhment [Production (Operational) Management] Kyiv : TSUL.

12. Davidov G.M. (2004) Audyt [Audit] Kyiv : Knowledge.

13. Bezrukikh P.S. (2002) Bukhghalterskyj uchet [Accounting]. Moscow : Accounting (in Russian).

14. Berzhanir I.A. (2016) Problemy ta naprjamy vdoskonalennja obliku vyrobnychykh zapasiv [Problems and directions of improvement of inventory accounting]. Economic space, no. 107, pp. 161–168.

15. Bondarenko N.M. (2014) Sutnistj ta klasyfikacija vyrobnychykh zapasiv na pidpryjemstvi [The essence and classification of production stocks at the enterprise] Bulletin of Chernihiv State Technological University. Series : Economic Sciences, no. 4, pp. 273–281.

16. Book World (2004) Bol'shoy ekonomicheskij slovar' [Great economic dictionary] [comp. A.B. Borisov et al.]. Moscow : Book World (in Russian).

17. Butinets F.F. (2010) Bukhghaltersjkyj finansovyj oblik [Accounting Financial Accounting: A Textbook for Students of the Specialty "Accounting and Auditing" at Higher Education Institutions]. Zhytomyr : ZHITI.

18. Dmitrenko A.V. (2016) Ekonomichna sutnistj ponjattja vyrobnychykh zapasy [The economic essence of the concept of inventories]. Economy and region, no. 2, pp. 149–152.

19. Kovalev V.V. (1999) Vvedenie v finansovyy menedzhment [Introduction to Financial Management]. Moscow : Finance and Statistics (in Russian).

20. Chase R.B. (2001) Proizvodstvennyy i operatsionnyy menedzhment [Production and operational management]. Moscow : Williams.

21. Shvets V.G. (2006) Teorija bukhhaltersjkoj obliku [Accounting Theory] Textbook. Kyiv : Knowledge.

Ruban Lina

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Accounting,
Audit and Economic Analysis
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

Yakovenko Tamara

Student
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

ECONOMIC ESSENCE OF THE CONCEPT OF MATERIAL STORES AT INDUSTRIAL ENTERPRISE

The purpose of the article is to analyze the existing approaches to the disclosure of the economic essence of the concept of “material stores” in order to deepen and clarify the understanding of this accounting and economic category.

In order to carry out business activities, enterprises of all types of ownership and economic sectors use material stores, which are the most important and significant part of the assets of the enterprise. They occupy a special place in the structure of property and dominant positions in the structure of expenses of enterprises of different spheres of activity.

Methodology. A comparative method, grouping, systematization and generalization, Internet resources are used in this study.

Results. The content of the concept is revealed, which allows to deepen and distinguish the basic approaches to the definition of the term “material stores” so that the vast majority of economists and scientists use the definition given in Position (standard) of accounting 9 to clarify the issues of inventory accounting and identify the concept of “material stores” with “material resources”, “inventory” and other terms. In the economic literature, inventories are defined as material resources or as objects of labour. From our point of view, the concept of “material resources” is broader, and “inventories”, “objects of labour” are only part of them. For some scientists, the concept of material stores and inventory holdings is identified. There are many interpretations of the concept of “material resources” in the literature. They are defined as means of production (objects of labour and means of labour). It is impossible to equate this concept with inventories, since the latter include only means of labour. In the theoretical sense, material stores are the objects of labour that are used once in the production process, transferring their value completely to finished products. In accounting, most items of labour are considered material stores. But the concept of inventory holdings and material stores is debatable and is interpreted ambiguously in literary sources. The contradiction of the definition and interpretation of the terms “inventories” and “material stores” between the provisions of accounting standards and the plan of accounts are considered: according to the standards the terms “inventories” and “material stores” are identical, and according to the plan of accounts the term “inventories” are longer than the term “material stores”.

Practical implications. Understanding the economic nature of material stores will help to form their correct classification and improve their further accounting of them in the enterprise.

Value/originality. The presented critical review of existing approaches to the definition of material stores in professional literature has made it possible to clarify the essence of this accounting and economic category. Thus, material stores are an element of inventories that acts as an asset and represents a set of items of labor held in the enterprise in the form of stockpiles of basic and auxiliary materials, as well as fuels, spare parts, return waste, packaging and other materials purchased outside or self-made and intended for use in the production process and for any other needs of the enterprise, provided they are fully consumed in a single operating cycle.